

Република България
ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

РЕЗОЛЮЦИЯ

на

Икономическия и социален съвет

относно проекта на ЗИД на

Закона за защита от домашното насилие, публикуван в

Портала за обществени консултации на 13.01.2021г.

(разработена по собствена инициатива)

София, април 2022 г.

Икономическият и социален съвет (ИСС) включи в Плана за дейността си за първото полугодие на 2022 г. разработването на резолюция относно „Проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие, публикуван в Портала за обществени консултации на 13.01.2021 г.“.

Разработването на резолюцията бе разпределено на Комисията по социална политика. За докладчик на резолюцията бе определена Татяна Кметова от III група.

На своята пленарна сесия, проведена на 26.04.2022 г., ИСС обсъди и прие настоящата резолюция.

ПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ЕИСК	Европейски икономически и социален комитет
ЕК	Европейска комисия
ЕП	Европейски парламент
ЕС	Европейски съюз
ЕСПЧ	Европейски съд по правата на човека
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗЗДН	Закон за защита от домашното насилие
ИСС	Икономически и социален съвет
МОТ	Международна организация на труда
МВР	Министерство на вътрешните работи
МП	Министерство на правосъдието
МС	Министерски съвет
НС	Народно събрание
СРП	Софийска районна прокуратура

Изводи и препоръки

1. ИСС изразява позицията за ускорено внасяне от МС за разглеждане и приемане от НС на изготвения проект на ЗИД на Закона за защита от домашното насилие, публикуван в Портала за обществени консултации на МС на 13.01.2021 г.
2. ИСС споделя становището, че домашното насилие накърнява правата, свободите и достойния живот на пострадалите, разрушава здравето, личните отношения и семейния живот на въввлечените в него, но също така се отразява негативно върху цялостната социална тъкан на обществото, включително и върху сферата на труда.
3. ИСС констатира, че регистрираните случаи на домашно насилие, особено в периода на здравните, социалните и икономическите ограничения, наложени поради пандемията от Covid-19, бележат безпрецедентен ръст, който изисква предприемането на адекватни и решителни мерки.
4. ИСС отчита, че държавата съдейства на общините и на юридическите лица с нестопанска цел за създаване на служби и центрове за изпълнение на мерките по Закона за защита от домашното насилие. Същевременно ИСС отбелязва, че услугите за превенция и защита на жертвите са изключително недостатъчни като брой, капацитет и отделени средства.
5. ИСС с тревога отбелязва, че в страната липсва единна систематизирана статистика за жертвите на домашното насилие. Данните, които се използват за анализ, се събират от доставчици на социални услуги, институциите, ангажирани с проблематиката, както и от органите на изпълнителната и на съдебната власт поотделно.
6. Налице е неотложна необходимост от предприемане на ефективни мерки, включително и промени в нормативната уредба, за да се осигури както по-ефективна защита на пострадалите от домашното насилие, така и съвременни механизми за превенция на това явление.
7. ИСС подкрепя предприетите стъпки на държавното управление в консултации със структурите на организираното гражданско общество да актуализира настоящата нормативна база и да разработи проект на Закон за изменение и допълнение на съществуващия Закон за защита от домашното насилие.

8. ИСС приема направените нормативни, функционални и институционални промени в изготвения от изпълнителната власт проект на акт, публикуван за обществено обсъждане на 13.01.2021 г., за ограничаване на явлението и справяне с последиците от него.
9. ИСС прави предложение за включване на представители и експерти по темата от представителните организации на работниците и на работодателите в състава на Националната комисия за превенция и защита от домашното насилие към МС, чието създаване е залегнало в законопроекта.

Въведение

10. В изпълнение на законово установените си функции да служи като постоянна институционална форма за социален и граждански диалог и за консултации по икономическата и социалната политика ИСС отговоря на законния стремеж на структурите на гражданското общество да вземат отношение във връзка с явления, които засягат из основи устоите на общественото устройство и развитие, каквото е домашното насилие.
11. В програмния си документ „Стратегически и приоритети 2021 - 2025 г.“¹ ИСС затвърди ангажимента си на национално, европейско и международно ниво да полага максимални усилия и да съблюдава връзката между обществото и държавното управление, като същевременно допринася за благополучието, правата, свободите и достойния живот на европейските граждани чрез активно заявяване на становища и позиции, както и да гарантира прозрачност и устойчиво развитие на гражданския диалог.
12. Темата за домашното насилие и отражението му върху обществените отношения у нас не е била разглеждана от ИСС досега чрез изготвяне на становища, насочени към институциите относно необходимостта от ново законодателство. В рамките на други дейности на ИСС на 10 декември 2021 г.² по предложение на женските организации в Група III на ИСС се проведе онлайн дискусия с участието на Омбудсмана на Р България,

---

¹ Достъпен на: https://esc.bg/wp-content/uploads/2021/07/ESC_priorities_final.pdf

² Дискусия на ИСС #HeНасилие: Над една трета от българите са ставали свидетели на домашно насилие, пандемията е повишила случаите. Достъпен на: <https://esc.bg/последни-новини/дискусия-на-исс-ненасилие-над-една-тре/>

членове на ИСС, представители на НПО, външни експерти и др. Бяха представени две изследвания на социологическите агенции „Алфа Рисърч“ и „Тренд“, които очертаха тревожни тенденции по отношение на развитието на явлението и на отношението на обществото към него. Бе подчертана необходимостта от промяна в законодателството, разширяване на услугите за защита и превенция и др.

13. ИСС застъпва позицията, че всеки човек има право на живот без насилие и без заплахата от насилие и че проявите на домашното насилие накърняват двете основни ценности, залегнали в основата на идеята за правата на човека - човешкото достойнство и равенството.
14. ИСС съзнава, че домашното насилие не касае само личните отношения на отделни хора, а е дълбок същностен, структурен и ценностен проблем на обществото. Обществената нетърпимост към явлението, която се наблюдава в последните години, се дължи и на факта, че според практиката на органите и организациите, които се занимават с тази проблематика, домашното насилие е възможно единствено при условията на умисъл – пряк или евентуален.
15. Жертва на домашното насилие може да стане всеки без значение от пол, възраст, икономически и здравен статус, образование и обществено положение. То не е свързано с определени прослойки на обществото, с културни или други характеристики на тези, които го упражняват, или на тези, които стават жертви на посегателства. Въвеждането на специална нормативна уредба за защита се налага именно поради причината, че явлението засяга - пряко или косвено, широка група от хора.
16. ИСС с тревога отбелязва, че освен преките жертви на домашното насилие много по-голяма е групата на т.нар. косвени жертви в семейството или домакинството, които най-често са децата³, по-възрастните или по-младите роднини и близки, което превръща това явление в заплахата за физическото и психичното здраве на много по-широк кръг засегнати от конкретно включените в акта на насилие лица.

---

³ Изследване на насилието над деца в България. Пълен доклад и резюме. Достъпен на: <https://www.unicef.org/bulgaria/documents/изследване-на-насилието-над-деца-в-българия/>

17. ИСС отбелязва, че в много от случаите жертвите на домашното насилие, както и насилниците, които го упражняват, са заети лица. Често актове на заплахи към дадено лице се извършват на работното място, което превръща присъстващите колеги също в косвени жертви, за чието психично здраве трябва да се прояви грижа⁴.

Състояние

18. ИСС изразява позицията, че проблематиката, свързана с предоставянето на ефективна защита на българските граждани от посегателства и насилие в дома, изисква по-всеобхватна и системна разработка.

19. Законът за защита от домашното насилие е приет през 2005 г.⁵ Неколкократно през годините се правят негови допълнения и изменения, които са обосновани от необходимостта да се добавят дефиниции за различните видове домашно насилие, да се разшири кръгът на лицата, които могат да търсят закрила по този закон, да се въведат механизмите за производство за налагане на мерки за защита и много други. С промените се въвеждат и приемането, изпълнението и финансирането на Национална програма за превенция и защита от домашното насилие.

20. Нормативни разпоредби, свързани с подобряване на ефективната защита от домашното насилие, са въведени през годините и в други нормативни актове като Наказателния кодекс, Закона за МВР, Закона за правна помощ, Закона за социалните услуги и др.

21. ИСС отчита, че държавата съдейства на общините и на юридическите лица с нестопанска цел за създаване на служби и центрове за изпълнение на мерките по закона. Същевременно ИСС отбелязва, че услугите за превенция и защита на жертвите на домашното насилие са изключително недостатъчни като брой, капацитет и финансиране. Кризисните центрове, които предлагат временен приют, са 13 за цялата страна, заедно с

---

⁴ ILO. Domestic violence and its impact on the world of work, 2019. Достъпен на: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---gender/documents/briefingnote/wcms_738117.pdf; Domestic violence and the workplace. A TUC survey report 2014. Достъпен на: https://www.tuc.org.uk/sites/default/files/Domestic_Violence_And_The_Workplace_0.pdf; CARVE – Companies against gender violence. Изследвания и материали достъпни на: <http://carve-daphne.eu/>

⁵ Закон на защита от домашното насилие. Достъпен на: <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135501151>

консултативните са 17. Няма единен регистър за техния брой и статут. В половината областни градове в България не се предоставя социална услуга, свързана със защита от или рехабилитация след преживяно домашно насилие⁶.

22. ИСС с тревога отбелязва, че липсва единна систематизирана статистика за жертвите на домашното насилие и на предприетите мерки, като доставчиците на социални услуги, институциите, ангажирани с проблематиката, както и органите на изпълнителната и на съдебната власт събират поотделно данни с цел отчетност и анализ на ефективността на дейността⁷.
23. Въпреки предприетите дотук стъпки и положени усилия ИСС констатира, че в последните две години в периода на пандемията от Covid-19, когато предприетите мерки за защита здравето на хората се отразиха на цялостния обществен, икономически и личен живот на българските граждани и техните семейства, случаите на домашното насилие и насилието, основано на пола, нараснаха в значителна степен.
24. Тази констатация се потвърждава от отчетните документи на гражданските структури, които оказват съдействие и услуги на жертвите на насилие, като отчитат над 30% ръст на сигналите⁸. През 2021 г. с повече от 10% нарастват регистрираните от МВР както брой на престъпленията, извършени в условията на домашно насилие, така и случаи на неизпълнение на заповед за защита от домашното насилие. Според данни на МВР с над 25% спрямо предходната година се увеличава броят на децата, жертви на домашното насилие⁹. От своя страна Телефон 112 отчита десетки хиляди сигнала годишно¹⁰. За първите шест месеца на 2021 г. Софийската районна прокуратура отбелязва тройно увеличение на сигналите за домашно насилие спрямо 2019 г. и двойно увеличение

---

⁶ Омбудсман на Република България. Препоръка към областните управители относно създаването на кризисни центрове за жертви на домашно насилие. Достъпна на: https://www.ombudsman.bg/pictures/Препоръка_областни_управители_центрове_домашно_насилие.pdf

⁷ МВР все още не събира статистика за жертвите на домашно насилие. Достъпно на: <https://bgfundforwomen.org/bg/2020/04/09/mvr-vse-oshte-ne-subira-statistika-za-domashnoto-nasilie/>

⁸ Омбудсман на Република България. Становище относно Законопроект на изменение и допълнение на ЗЗДН. Достъпно на: [https://www.ombudsman.bg/pictures/Становище\(1\).pdf](https://www.ombudsman.bg/pictures/Становище(1).pdf)

⁹ Резултати от дейността на Министерството на вътрешните работи през 2021 г. Презентация от 31.03.2022 г., стр. 12. Достъпна на: <https://www.mvr.bg/press/актуална-информация/актуална-информация/новини/преглед/новини/министър-рашков-заедно-постигнахме-резултати-които-следва-да-аплодираме>

¹⁰ https://econ.bg/Телефон-112-прегръ-от-сигнали-за-домашно-насилие_.1.a_i.789439.html

спрямо 2020 г. В отчета на прокуратурата за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г. се отчита ръст при престъпленията, извършени в условията на домашно насилие – телесна повреда, закана за убийство и нарушаване на заповед за защита, като преписките и досъдебните производства са общо 1731. За 2020 г. те са били 1313. По-голямата част от тях са решени¹¹. Омбудсманът на републиката сочи, че за двете години пандемия при случаи на домашно насилие са убити над 50 жени¹².

25. ИСС отбелязва със съжаление, че българската държава също така е осъждана от ЕСПЧ поради неизпълнение на задължението си да защити живота на жертви на домашното насилие. Така например в решение на ЕСПЧ от 22.03.2022 г. по жалба N 9077/18 (Y и други срещу България)¹³ съдът констатира, че българските власти не са предприели навременни действия, за да реагират на достоверните оплаквания на жертвата, да анализират риска, на който тя е била изложена в светлината на специфичната динамика на домашното насилие¹⁴.
26. ЕСПЧ обръща специално внимание, че липсват статистически данни, събирани от властите, относно начина на справяне с различни аспекти на домашното насилие. Съдът намира, че това е сериозен пропуск¹⁵, подчертаван и от други международни организации, които са призовавали страната да започне да провежда сериозен анализ на проблема.
27. ИСС отчита, че усилията на държавата и гражданското общество да противодействат на проявите на насилие, основано на пола, и на домашното насилие са налице. Приетото законодателство в тази област обаче, което съществува вече повече от петнадесет години, въпреки предприетите през годините действия по изменението и допълнението му очевидно се нуждае от осъвременяване и привеждане на предвидените в него мерки и санкции, адекватно на състоянието на проблема в страната.

---

¹¹ С близо 40% повече досъдебни производства са наблюдавани в Софийска районна прокуратура през 2021 година в сравнение с 2020 година. Достъпен на: <https://prb.bg/srp/bg/news/57647-s-blizo-40%25-poveche-dosadebni-proizvodstva-sa-nablyudavani-v-sofiyska-rayonna-pr>

¹² Омбудсманът Диана Ковачева: Законът за домашно насилие трябва да влезе в парламента, достъпно на: <https://www.ombudsman.bg/news/5563>

¹³ Решение на ЕСПЧ от 22.03.2022 г. по жалба N 9077/18 (Y и други срещу България), достъпно на: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22appno%22:%5B%229077/18%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-216360%22%5D%7D>

¹⁴ Пак там, част В, параграф 105 и 109.

¹⁵ Пак там, част В, параграф 125.

Съответствие

28. ИСС отчита, че държавното управление полага усилие да отговори максимално на препоръките, отправени към България в последните пет години, както от органи и структури на Европейския съюз, Съвета на Европа и др., така и от други контролни и мониторингови механизми по различни конвенции на ООН в областта на правата на човека, имащи отношение към проблемите на домашното насилие и на насилието над жени и деца.
29. Съгласно препоръките на Комитета на ООН за преглед на изпълнението на Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW) в българското законодателство следва да бъдат регламентирани конкретни мерки по отношение на случаите на домашно насилие в областта на превенцията, мониторинга, изграждането на бази данни и координацията между държавните институции и организациите на гражданското общество, които осъществяват дейност в тази насока, както и мерки в сферата на международното сътрудничество¹⁶.
30. Аналогични са и препоръките в ежегодните доклади, отправени към България от контролни и мониторингови органи по конвенциите на ООН в областта на правата на човека – Универсалния периодичен преглед, прегледа по Конвенцията за правата на хората с увреждания, Конвенцията за правата на детето, Международния пакт за социални, икономически и културни права, Международния пакт за политически и граждански права, Факултативния протокол към Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW).
31. ИСС се присъединява към усилията на правителството за привеждането на българското законодателство в съответствие с европейските законодателни практики и международните стандарти в областта на защитата и превенцията в случаите на домашното насилие и напълно подкрепя основното послание в Стратегията на ЕС за

---

¹⁶ Заключителни препоръки към осми редовен доклад на Р България към Комитета на ООН за премахване на дискриминацията по отношение на жените (параграф 23, точки от (е) до (h), параграф 46)), достъпни на: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=3&CountryID=26

равенство между половете 2020 - 2025, че *Всеки трябва да бъде в безопасност в своя дом, в своите близки отношения*¹⁷.

32. ИСС отбелязва, че борбата с насилието и защитата и подкрепата на жертвите са Приоритетна област 4 в Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете 2021 - 2030 г.¹⁸, приета от МС през 2020 г., както и на актуализираната през 2022 г. Национална програма за реформи на Република България в частта „Напредък в изпълнението на целите за устойчиво развитие на ООН (ЦУР)“.
33. ИСС отчита, че на ниво Европейски съюз предстои приемането на нови правила, целта на които е ефективна борба с насилието срещу жени и домашното насилие в целия ЕС. Предложената Директива на Европейския парламент и Съвета относно насилието над жените и домашното насилие има за цел да укрепи достъпа на жертвите до правосъдие и да насърчи държавите членки да въведат механизъм за обслужване на едно гише, което означава, че всички служби за подкрепа и защита следва бъдат събрани на едно място¹⁹.
34. ЕИСК като представител на организираното гражданско общество нееднократно е потвърждавал своята ангажираност в борбата срещу основаното на пола насилие, включващо и домашното насилие, и предприема актуални стъпки във връзка с предложената европейска Директива, като организира на 21 април 2022 г. публично изслушване по темата „Към Европа без насилие срещу жени“²⁰, към което ИСС се присъединява.
35. ИСС подкрепя държавното управление в намеренията му да осъществи подобна реформа в България. За това е необходимо отговорността за управление на политиката да има

---

¹⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Съюз на равенство: Стратегия за равенство между половете (2020 — 2025 г.), Брюксел 05.03.2020 г., COM(2020) 152 final, стр. 3, достъпна на: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>

¹⁸ Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете 2021-2030 г. Приложение към Решение No 969 на МС от 2020 г.: <https://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=1343>

¹⁹ Предложение за Директива на Европейския парламент и Съвета относно насилието над жените и домашното насилие (COM(2022) 105 от 8.3.2022 г.), достъпно на: https://ec.europa.eu/info/files/proposal-directive-combating-violence-against-women-and-domestic-violence_en

²⁰ Human rights, gender sensitivity and inclusion are key to ending violence against women, says EESC <https://www.eesc.europa.eu/bg/news-media/news/human-rights-gender-sensitivity-and-inclusion-are-key-ending-violence-against-women-says-eesc>

координационно звено, което да организира този процес. ИСС отчита, че проектът на ЗИД на ЗЗДН от 13.01.2021 г. отговаря на нуждата да се усъвършенства действащата национална нормативна уредба и да се създаде структура и системност в управлението на политиката. Законопроектът поставя основите именно за това чрез създаването на Национална комисия за превенция и защита от домашното насилие, която обединява изпълнителната власт, местната власт, организираното гражданско общество и доставчиците на услуги и би могла оперативнo да изпълни това изискване, като вземе предвид препоръките на Директивата при предстоящото изграждане на координационен механизъм.

36. ИСС обаче споделя позицията, че практиката на други държави свидетелства, че увеличаването на размера на наказанията за извършителите на домашното насилие не са дали положителен резултат в борбата с това явление и не се е стигнало до намаляване на тези случаи. ИСС подкрепя нагласата, демонстрирана в проекта на ЗИД на ЗЗДН, в борбата с домашното насилие да се вложат повече ресурси и усилия за повишаване на ефективността на защитата и в превенцията на явлението.
37. ИСС приветства заложените в законопроекта намерения за създаване към бъдещата Национална комисия на централен регистър на случаите на домашно насилие и предприетите във всеки казус мерки. Това ще допринесе за по-ефективна и по-адекватна защита на преките и косвените жертви, както и за по-гъвкава, навременна и актуална държавна политика в тази област въз основа на анализа на събраните данни.
38. ИСС също така приветства възможността, отразена в законопроекта, Националната комисия да прави предложения за изменение на действащи и за приемане на нови нормативни актове в областта на превенцията и защитата от домашното насилие, което предполага и възможности за възлагане на анализ на съдебната практика и извличане на аргументирани препоръки за усъвършенстване и уеднаквяване на правоприлагането на национално ниво.
39. ИСС обръща специално внимание на отражението на случаите на домашно насилие върху сферата на труда. Конвенция № 190 на МОТ²¹ за премахването на насилието и

---

²¹ ILO. C190 - Violence and Harassment Convention, 2019 (No. 190), art.10 (f):
https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C190

тормоза в областта на труда от 2019 г., както и Препоръка № 206²² към нея изрично подчертават, че прилагащите органи имат ангажимента да разпознават ефектите на домашното насилие върху света на труда и да предприемат стъпки за отстраняването им.

40. ИСС се солидаризира с позицията на МОТ, че включването на разпоредби относно домашното насилие в Конвенцията и Препоръката отразява фундаментална промяна – дълги години домашното насилие се смяташе за „частен“ проблем без връзка със сферата на труда. Като отбелязва, че домашното насилие може да засегне работоспособността, производителността, здравето и безопасността на работещия, МОТ призовава правителствата, организациите на работодателите и на работниците и институциите на пазара на труда „да помогнат, като част от другите мерки, за признаването, реагирането и справянето с последиците от домашното насилие“.
41. Проучване на компанията Водафон²³ в нейните структури, проведено през 2019 г. във Великобритания, Германия, Ирландия, Турция, Южна Африка, Кения, Индия, Италия и Испания, сочи, че 37% от респондентите жени и мъже са били жертви на домашното насилие в различни моменти от своя живот. Те свидетелстват, че това е повлияло в негативен план кариерата им, отразило се е на тяхната производителност, довело е до отсъствие от работното място, а често и до напускане на работа. Всеки втори респондент (56%), жертва на домашното насилие, заявява, че преживяното от нея/него е оказало влияние върху колегите им.
42. ИСС се солидаризира с позицията на МОТ, че промяната на социалните норми, които възприемат домашното насилие като част от обичайната житейска практика и само като частен проблем, може да започне от работното място. Когато светът на труда изпраща послание, че домашното насилие и малтретирането са неприемливи, това има значим ефект върху цялото общество.
43. ИСС приветства намерението, залегнало в законопроекта, за създаване на Национална комисия за превенция и защита от домашното насилие, с което се осигурява и

---

²² ILO. Recommendation 206, art. 4 (a), art. 18: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_711575.pdf

²³ Vodafone Toolkit on domestic violence and abuse at work: Recognise, respond and refer. Launched 4 March 2019. Updated 02 June 2020, p. 4: https://www.vodafone.com/content/dam/vodcom/files/vodafone_domestic_violence_toolkit_2020.pdf

ефективното участие на гражданското общество в борбата срещу това явление, и предлага включването на представители и експерти по темата от представителните организации на работодателите и на работниците в състава ѝ.

/п/

Зорница Русинова

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ